

На данашњи дан 1955. године умро је српски писац Станислав Винавер, један од најзначајнијих и најразноврснијих стваралаца у новијој српској литератури. Студирао је математику и музику у Паризу, а између два светска рата је радио као преводилац и новинар. У Првом светском рату је учествовао као добровољац у Српској војсци, окупацију земље у Другом светском рату је провео у немачком заробљеништву, као резервни официр Краљевине Југославије. Од 1945. радио је у Београду као професионални писац и преводилац, једно време и у агенцији Танјуг. Немиран, радознао, динамичан дух, музички обдарен, био је један од протагониста модерне српске књижевности после Првог светског рата, истраживач и креатор слободнијег песничког израза и књижевног језика. Дела: збирке песама "Мјећа", "Варош злих волшебника", "Чувари света", "Европска ноћ", "Пантологија новије српске пеленгирике", "Најновија пантологија српске и југословенске пеленгирике", проза "Приче које су изгубиле равнотежу", "Године понижења и борбе, живот у немачким 'офлазима'", "Ратни другови", "Шабач и његове традиције", есеји "Гоч гори, једна југословенска симфонија", "Живи оквири", "Језик наш насушни", "Надграматика", "Заноси и пркоси Лазе Костића", "Момчило Настасијевић", "Громобран свемира", "Немачка у врењу".

Данас је субота, 1. август 2026.

10. пре н.е. - Рођен је римски цар и историчар Клаудије Тиберије Друз, који је током владавине од 41. успео да стабилизује прилике у римској држави. Године 43. освојио је Британију (осим северне трећине острва која никада није пала под Рим). Римска историографија запамтила га је као владара који заслужује свако поштовање. Био је то учен и мудар човек који је свесрдно помагао оне који се баве разним видовима стваралаштва а и сам се бавио писањем. Умро је 54. г. отрован печуркама које му је подметнула четврта супруга Јулија Агрипина Млађа како би отворила простор да на чело државе доведе сина из претходног брака, будућег цара Нерона.

1714 - Умрла је енглеска краљица Ана, последњи монарх из династије Стјуарт, током чије су владавине 1707. коначно уједињене Енглеска и Шкотска, под једном круном.

1779 - Рођен је амерички правник и писац Френсис Скот Ки, аутор текста америчке химне "Застава посута звездама".

1798 - У поморској бици код Абукира близу Александрије британска флота адмирала Хорација Нелсона је уништила француску флоту адмирала Франсоа Пола Бријеса д'Егалијеа. Битка је само учврстила готово неприкосновену владавину Британије на морима.

1810 - Рођен је италијански државник гроф Камило Бенсо Кавур, заслужан за ослобођење Италије од Аустрије и њено уједињење под Савојском династијом. У савезу с француским царем Наполеоном III Бонапартом, 1859. је ратовао против Аустрије која је као поражена изгубила Ломбардију. Истовремено је помагао италијанске родољубе у средњој Италији и акцију Ђузеппеа Гарибалдија у јужној Италији, чиме је допринео да се ти делови земље припоје новформираној италијанској краљевини.

1819 - Рођен је амерички писац Херман Мелвил, аутор романа "Моби Дик", оштроуман критичар америчког друштва, при чему је мајсторски користио симболе и алегорије. Остала дела: "Тајпи", "Ому", "Били Бад".

1834 - Ступио је на снагу Закон о забрани ропства у Британији и њеним поседима. У британским колонијама ослобођено је више од 770.000 робова, највише у такозваној Западној Индији (Кариби).

1860 - Умро је црногорски кнез Данило Петровић, којег је дан раније у Котору метком из пиштоља тешко ранио црногорски емигрант Тодор Кадић. Био је први световни владар Црне Горе, а за наследника га је тестаментом одредио Петар II Петровић Његош. У боју на Грахову маја 1858. извојевао је победу. Године 1860. постигао је разграничење с Турском уз подршку Француске. Током његове владавине од 1852, Црна Гора постаје наследна кнежевина. Помагао је устанке Срба у Херцеговини против Турака.

1894 - Јапан је објавио рат Кини због спора двеју земаља око Кореје.

1910 - Рођен је позоришни и филмски режисер, сценограф и глумац Бојан Ступица. Његова режија одликовала се изразитом креативношћу. Радио је у више наших позоришта, најдуже у Београду (Југословенско драмско позориште, Атеље 212, Народно позориште) и знатно је допринео развоју позоришне уметности код нас. Режија: позоришни комади - "Дундо Мароје", "Леда", "У агонији", "Аретеј", "Кавкаски круг кредом", "Рибарске свађе", "Крваве свадбе", "Опера за три гроша", "Идиот", "Посета старе даме", "Света Ивана", "Глорија", "Мадам Сан-Жен", "Дантонова смрт", "Јаје", "Богојављенска ноћ", "Браћа Карамазови", филмови: "Јара господа", "У мрежи".

1910 - Рођен је позоришни и филмски режисер, сценограф и глумац Бојан Ступица - Немачка је у Првом светском рату, после аустроугарског напада на Србију, објавила рат Русији, Француска је прогласила општу мобилизацију, Немачка је потписала савез с Турском, а Италија је прокламовала неутралност, иступивши из пакта Централних сила.

1930 - Рођен је Пјер Бурдије, француски социолог, антрополог, филозоф. Творац је социолошког концепта који је назвао - теорија праксе. Највише се бавио проблемима социологије културе. Познат је по уобличавању појмова попут културног, социјалног и симболичког капитала. Дела: "Нацрт за једну теорију праксе", "Сигнална светла", "Нарцисово огледало".

1936 - Рођен је Ив Сен Лоран, једна од најистакнутијих личности света моде. Имао је само 21 годину када је изабран, након смрти Кристијана Диора 1957. за његовог наследника, што је била последица претходне успешне сарадње. Почетком 60-тих 20 в. оснива сопствену кућу високе моде. Лоран је био први дизајнер који је, 1966. пласирао нов концепт луксузне женске конфекције ("Лева обала") намењене ширем тржишту.

1944 - Становници Варшаве су у Другом светском рату отпочели устанак против немачких окупационих снага. Варшавски устанак трајао је два месеца и угушен је по цену стравичних жртава пољских устаника и цивилног становништва.

1952 - Рођен је Зоран Ћинђић. Гимназију је завршио у Београду. Дипломирао је филозофију 1974. у Београду а 1979. докторирао је на Универзитету у Констанцу у Немачкој, с тезом "Проблеми утемељења критичке теорије друштва". Привођен је још као студент због организовања "илегалних активности у студентској организацији" потом се нашао у Немачкој. Радио је у Институту за филозофију и друштвену теорију, у Београду, био посланик у три сазива Народне скупштине Србије као и тадашње Савезне скупштине СРЈ, и као професор на Филозофском факултету у Новом Саду. Један је иницијатора 1989. (са још 12 интелектуалаца) обнове Демократске странке а на Скупштини Странке 1990. један је од оснивача. Јануара 1994. постаје председник Демократске странке. Извесно време 1997. градоначелник је Београда. Био је архитекта петооктобарских промена у Србији 2000. Од 25. јануара 2001. до смрти у атентату 12. марта 2003. председник је владе Србије. Добитник је награде "Бамби", као и награде фондације "Полак". Преводио је Дилтаја, Кропоткина, Хусерла. Дела: "Субјективност и насиље", "Јесен дијалектике", "Југославија као недовршена држава", "Србија ни на истоку ни на западу".

1958 - Јордански Краљ Хусеин распустио је федерацију Ирака и Јордана.

1966 - После војног удара у Нигерији власт је преузео генерал Јакубу Говон.

1973 - Умро је немачки државник Валтер Улбрихт, који је пред нацистима избегао из земље, али се после Другог светског рата вратио и 1950. постао први секретар владајуће Јединствене радничке партије Немачке у новоствореној Источној Немачкој (Немачка демократска република). Од 1960. до 1971. био је на челу Државног савета Источне Немачке.

1975 - Потписан је Хелсиншки договор, којим су се све европске земље, изузев Албаније, уз САД, Канаду и Совјетски Савез, сагласиле на тему међусобних односа и европске безбедности.

1994 - Председник Немачке Роман Херцог изразио је жаљење због свега што је Немачка учинила Пољској током Другог светског рата.

1997 - Умро је руски клавириста Свјатослав Теофилович Рихтер, један од најзначајнијих пијаниста 20. века. Оригинално је тумачио композиције различитих епоха, интерпретирајући их савршеном техником, што је одушевљавало концертну публику широм света.

2000 - Исламски терористи у Кашмиру, који се боре за припајање те северне индијске провинције Пакистану, у седам напада масакрирали су најмање 100 људи, махом хиндуистичких ходочасника и радника.

2004 - У серији синхронизованих бомбашких напада на шест хришћанских цркава у Багдаду и Мосулу погинуло је најмање 15 особа, а преко 60 је рањено.

2004 - У пожару у једном супермаркету у предграђу Асунсиона, главног града Парагваја, живот је изгубило 409 особа, док је 454 повређено.

2005 - Умро је саудијски краљ Фахд, а за новог краља проглашен је његов млађи полубрат, принц Абдулах.

2009 - У саобраћајној несрећи код Лапова погинула је Борка Вучић, једна од најближих сарадница негдашњег председника Србије и СРЈ Слободана Милошевића. Важила је за успешног финансијског стручњака и у међународним оквирима.

2013 - На европском првенству за фудбалере до 19 година, одржаном у Литванији, Србија је освојила прво место. У финалној утакмици репрезентација Србије победила је Французе са 1:0.

2013 - Александар Вучић, тада потпредседник Владе, и челник авиокомпаније УАР, Етихад, Дзејмс Хоган потписали су у Београду Споразум о стратешком партнерству, којим је Србија уместо Јат ервејза добила нову авиокомпанију Ер Србија.

2017 - Тим француских археолога обелоданио је да се налази у Сен Коломбу, у предграђу града Вјен, тридесетак километара јужно од Лиона, могу сматрати најзначајњим археолошким открићем у последњих 40 или 50 година, због изузетне очуваности. Реч је о римском насељу из 1. века. Остаци су откривени на простору величине око 7.000 квадратних метара. У једној од кућа очуван је мозаик с представом Талије, музе комедије, коју отима Пан. Комплекс је, претпоставља се, био и место на ком се налазила филозофска школа.

2019 - Пожари у области Иркутск, Русија, захватили су додатних 7.300 хектара. Према званичним саопштењима у Русији је тада у пламену било око 2,8 милиона хектара шума, највише у Јакутији и области Краснојарска, у Сибиру.

2020 - Преминуо је Димитрије Стефановић, музиколог, члан САНУ. Био је својеврсни полихистор, посвећен коренима музичких традиција Срба, старословенских, византијских и других. Рођен у Панчеву, дипломирао је на Филозофском факултету у Београду, на Одсеку за германистику (енглески и немачки) као и на Музичкој академији у Београду, на Одсеку за историју музике. Магистрирао је и докторирао је на Универзитету у Оксфорду. Руководио је Музиколошким институтом САНУ од 1979. до 2000. Био је члан и више страних академија, потпредседник Матице српске од 2004, генерални секретар САНУ од 2007. до 2015. године.

(РТВ)